

Zomrel prof. MUDr. Ján Faguľa, DrSc.

1. 8. 1930–4. 11. 2015

Dňa 4. novembra 2015 po krátkej ťažkej chorobe zomrel prvý prednosta Neurochirurgickej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika a Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Košiciach prof. MUDr. Ján Faguľa, DrSc., zakladateľ košickej neurochirurgickej školy. Prof. Faguľa sa narodil 1. 8. 1930 v roľníckej rodine v obci Mirkovce neďaleko Prešova. Školskú dochádzku začal v miestnej jednotriednej škole, stredoškolské štúdium absolvoval na gymnáziu v Prešove, kde v roku 1951 zmaturoval s vyznamenaním. Zaujímal ho vedy o prírode a biológia, preto sa rozhodol pokračovať v štúdiu na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach. Už v druhom ročníku chodil ako „fíškus“ do nočných služieb na Chirurgickú kliniku FNsP v Košiciach, ktorej šéfoval známy slovenský chirurg a od 30. rokov 20. storočia priekopník mozgových angiografií prof. MUDr. Ján Kňazovický. Neskôr, už v rámci študentskej vedeckej činnosti prof. Faguľa väčšinu voľného času trávil v laboratóriu experimentálnej chirurgie vedenom asistentom, neskorším akademikom Emilom Matejičkom. Štúdium medicíny skončil s vyznamenaním, čo mu pomohlo dostať umiestnenku do košickej fakultnej nemocnice, kde sa stal sekundárnym lekárom chirurgickej kliniky. V roku 1960 vykonal atestáciu I. stupňa, v roku 1964 atestáciu II. stupňa

z chirurgie a popri každodennej práci chirurga začal spolupracovať s MUDr. Alexandrom Grodanom pri liečení pacientov s ochoreniami nervového systému. Po emigrácii MUDr. Grodana do zahraničia bol vedením pracoviska vyslaný na dlhodobé študijné pobyty na neurochirurgické pracoviská v Prahe, v Hradci Královom a v Bratislave. Skúsenosti získané od významných československých neurochirurgov, akými boli akademik Zdeněk Kunc, akademik Rudolf Petr a prof. Pavel Nádvořník, mu pomohli získať potrebnú istotu pre každodennú klinickú prax aj pre ďalšie vedecké napredovanie. V roku 1969 urobil nadstavbovú atestáciu z neurochirurgie, v roku 1972 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu a zakrátko habilitoval. Začiatkom roku 1981 bola pred dokončením budova novej FNsP v Košiciach, takže bolo potrebné zariadenie jednotlivé pracoviská, medzi nimi aj neurochirurgickú kliniku so 60 lôžkami. Pracovisko začínalo od nuly, to však poskytlo vtedajšiemu docentovi Faguľovi príležitosť preukázať organizačné schopnosti i húževnatosť pri objednávaní zdravotníckeho materiálu, inštrumentária, prístrojov, získavaní finančných prostriedkov a mimoriadnu trpezlivosť pri výchove sestier i lekárov, ktorí mali minimálne, prípadne žiadne skúsenosti s ošetrovaním a liečením neurochirurgických pacientov.

Ako jediný kvalifikovaný neurochirurg na území východného Slovenska obývanom približne 1,5 miliónom ľudí, nemohol sa v priebehu niekoľkých najbližších rokov vzdialiť z Košíc, aby aj niekoľko razy do týždňa či už v noci alebo vo sviatok prišiel riešiť akútne situácie, s ktorými si službukonajúci kolegovia nevedeli rady. Napriek spomínanému mimoriadnemu pracovnému nasadeniu neprestal doc. Faguľa vedecky pracovať. Uverejnil viac ako 120 prác v domácich aj zahraničných odborných časopisoch a odprednášal vyše 250 prednášok na domácich aj zahraničných fórach. Postupne sa stal doktorom lekárskej vied a profesorom, členom výboru Československej neurochirurgickej spoločnosti, členom komisií pre obhajoby vedeckých hodností; Československá lekárska spoločnosť J. E. Purkyňu mu udelila zlatú medailu. Ako neurochirurg bol vynikajúci diagnostik, uvážlivý a jemný operatér, láskavý k pacientom, personálu, kolegom i študentom a neobyčajne skromný človek.

Čeť jeho pamiatke!

prof. MUDr. Igor Šulla, DrSc.